

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը

2012 թվապահի Օգոստոսի 7-ին ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ «ՋՐԱՅԻՆ ՈԼՈՐՏԻ ԾՐԱԳԻՐ » /ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՓՈՔՐ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՋՐԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ/ /ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ/ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒՄ ԵՎ ԴՐԱՆ ԿԻՑ 2013 թվապահի ՀՈՒՆՎԱՐԻ 10-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԹԻՎ 1 ՆԱՄԱԿ-ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՍՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

23 ապրիլի 2013թ.

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Գ. Հարությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թոփուզյանի (զեկուցող), Ա. Խաչատրյանի, Վ. Հովհաննիսյանի, Հ. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի, Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի նախագահ Ա. Անդրեասյանի,

համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25, 38 և 72-րդ հոդվածների,

դոնբաց դատական նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2012 թվականի օգոստոսի 7-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև «Ջրային ոլորտի ծրագիր» /Հայաստանի փոքր համայնքների ջրային ծրագիր/ /Հայաստանի Հանրապետություն/ ֆինանսական պայմանագրում և դրան կից 2013 թվականի հունվարի 10-ին ստորագրված փոփոխություն թիվ 1 նամակ-համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Հանրապետության Նախագահի՝ 11.03.2013թ. ՀՀ սահմանադրական դատարանում մուտքագրված դիմումը:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով քննության առարկա ֆինանսական պայմանագիրը և դրան կից փոփոխություն թիվ 1 նամակ-համաձայնագիրը, գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև «Ջրային ոլորտի ծրագիր» /Հայաստանի փոքր համայնքների ջրային ծրագիր/ /Հայաստանի Հանրապետություն/ ֆինանսական պայմանագիրը /այսուհետ՝ Պայմանագիր/ ստորագրվել է 2012թ. օգոստոսի 7-ին, իսկ դրան կից փոփոխություն թիվ 1 նամակ-համաձայնագիրը /այսուհետ՝ Համաձայնագիր/՝ 2013թ. հունվարի 10-ին, Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարար Վ. Գաբրիելյանի կողմից:

Պայմանագրի նախաբանում արձանագրված է, որ Կողմերի միջև 2008թ. փետրվարի 12-29-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում Եվրոպական ներդրումային բանկի գործունեության կառավարման համար» Շրջանակային համաձայնագիրը շարունակում է ուժի մեջ մնալ սույն Պայմանագրի

գործողությանն ողջ ընթացքում և Ծրագիրը գտնվում է Շրջանակային համաձայնագրի գործողության ոլորտում:

Հարկ է նկատել նաև, որ նշված Շրջանակային համաձայնագիրը վավերացվել է ՀՀ Ազգային ժողովի 2008թ. հոկտեմբերի 1-ի թիվ Ն-099-4 որոշմամբ /ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2008թ. սեպտեմբերի 12-ի ՍԴՈ-759 որոշում/:

Քննության ենթակա Պայմանագրի հիմնական նպատակն է Հայաստանի Հանրապետության 7 մարզերում 17 փոքր քաղաքներ /բնակավայրերի սպառիչ ցանկը կցված է/ սպասարկող՝ Հայջրմուղկոյուղի ընկերության կողմից շահագործվող ջրամատակարարման, ջրահեռացման /կոյուղու/ և ջրի մաքրման ենթակառուցվածքների վերակառուցումն ու արդիականացումը: Ծրագրի շրջանակներում, մասնավորապես, կվերականգնվեն Տավուշի, Լոռու, Շիրակի, Գեղարքունիքի, Կոտայքի, Սյունիքի և Վայոց Ձորի մարզերի 17 փոքր քաղաքների /մոտ 300 000 բնակիչ ընդգրկող/ ջրամատակարարման, կոյուղու և ջրի մաքրման ենթակառուցվածքները՝ ներառյալ.

- ջրաբաշխման ցանցի վերականգնում, մասնավորապես, հին խողովակների փոխարինում, նոր պոմպակայանների և բաշխիչ խողովակների տեղադրում,

- աղբյուրների պահպանության ապահովում՝ սանիտարական գոտիների ստեղծման հետ միասին, հորատանցքերի վերականգնում և փորում,

- Դիլիջան և Ջերմուկ քաղաքներում ջրամաքրման նոր կայանների ստեղծում և գործող կայանների արդիականացում:

Ծրագրով նախատեսվում է մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացում՝ խմելու ջրի մատակարարման տևողությունն զգալիորեն երկարացնելու միջոցով:

Ծրագիրն իրականացվելու է 2012-2015 թվականների ընթացքում:

Սույն Պայմանագրով Ծրագրի ֆինանսավորման համար Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրվում է վարկ՝ 6.5 միլիոն եվրոյի չափով:

Ծրագրով նախատեսված աշխատանքների շրջանակները սահմանված են առայժմ միայն ընդհանուր գծերով, քանի որ ներդրումային ծրագիրը և

յուրաքանչյուր քաղաքում իրականացվելիք աշխատանքների բնութագրերն առավել մանրամասն կամրագրվեն նախագծային փուլում:

2. Խնդրո առարկա Պայմանագիրը բաղկացած է նախաբանից, 12 հոդվածներից, 4 առդիրներից, Ա առդիրի հավելումից, Հավելված 1-ից և պայմանագրի անբաժանելի մաս համարվող փոփոխություն թիվ 1 նամակ-համաձայնագրից: Համաձայն վերջինիս՝ համապատասխան փոփոխություններ են կատարվել Պայմանագրի 11-րդ և 12-րդ հոդվածների 11.02 և 12.04 կետերում:

Պայմանագրին համապատասխան՝ վարկի սպասարկումն իրականացվելու է եվրոյով, իսկ Եվրոպական ներդրումային բանկի /այսուհետ՝ Բանկ/ կողմից վարկը կհատկացվի առավելագույնը 6 տրանշով: Յուրաքանչյուր տրանշի գումարը նվազագույնը կկազմի 1 միլիոն եվրո, եթե այն չի համարվում վարկի չօգտագործված մաս: Բանկը տրանշի հատկացման նպատակով ուղարկում է հատկացման առաջարկ, որն ընդունվում է Պայմանագրի 1-ին հոդվածի 1.02Գ կետին համապատասխան: Տոկոսադրույքը կարող է լինել ֆիքսված կամ լողացող, ինչն ամրագրվելու է առանձին յուրաքանչյուր տրանշի համար: Հայաստանի Հանրապետությունը /այսուհետ՝ Փոխառու/ վարկի մարումն իրականացնելու է հավասարաչափ կիսամյակային վճարումներով: Յուրաքանչյուր հատկացված տրանշ ունենալու է մարման իր ժամանակացույցը: Վարկի մարման ժամկետն է 4-25 տարի, իսկ արտոնյալ ժամկետը՝ 2 ամսից մինչև 7 տարի՝ կախված տրանշից:

Պայմանագրի նախաբանում սահմանված է, որ Հայջրմուղկոյուղի ընկերությունը /այսուհետ՝ Օժանդակող/ պարտավորվում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացնել ջրամատակարարման, ջրահեռացման և կոյուղաջրերի մաքրման համակարգերի վերակառուցման ծրագիր, ինչն առավել պարզորոշ նկարագրված է Պայմանագրի Ա առդիրում կամ տեխնիկական նկարագրում:

Անհրաժեշտ է առանձնակի ընդգծել, որ ըստ Համաձայնագրի՝ Պայմանագրի 11-րդ հոդվածի 11.02 կետը վերաշարադրվել է նոր խմբագրությամբ և սահմանվել է, որ Պայմանագրին առնչվող բոլոր վեճերը ներկայացվում են Եվրոպական միության

արդարադատության դատարանի իրավասությանը և Կողմերը ենթարկվում են հիշյալ դատարանի իրավասությանը: Դատարանի որոշումները վերջնական են և պարտադիր յուրաքանչյուր կողմի համար՝ առանց սահմանափակումների ու վերապահումների:

Համաձայնագրով հանված է Պայմանագրի 12-րդ հոդվածի 12.04 կետը և այդ կապակցությամբ Պայմանագրի 12-րդ հոդվածի 12.05 և 12.06 կետերը վերահամարակալվել են որպես 12.04 և 12.05 կետեր՝ անփոփոխ թողնելով դրանց բովանդակությունը:

3. Պայմանագրով Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է, մասնավորապես, հետևյալ պարտավորությունները.

- տրամադրել Բանկին՝ առաջին տրանշի հատկացման սահմանված ամսաթվից առաջ 7-րդ աշխատանքային օրը կամ դրանից շուտ Պայմանագրի 1-ին հոդվածի 1.04 կետի 1.04Ա ենթակետում սահմանված փաստաթղթերը կամ հաստատումները,

- վճարել Բանկին՝ սահմանված ամսաթվին և հատկացման սահմանված ամսաթվին, Պայմանագրի 1-ին հոդվածի 1.04 կետում նշված պայմաններից որևէ մեկը կատարած չլինելու դեպքում՝ հետաձգման փոխհատուցում, որը հաշվարկվում է հետաձգված հատկացման գումարի հիման վրա,

- վճարել Բանկին հետաձգման փոխհատուցում՝ կանխավճարի հատուցման իրավիճակի կամ Պայմանագրի 10.01 կետով նախատեսված իրավիճակի առաջացման պատճառով Բանկի կողմից ընդունված տրանշը կասեցնելու դեպքում /հոդված 1-ին, կետ 1.06/,

- վճարել կամ ապահովել Պայմանագրի ստորագրման պահից 15 օրվա ընթացքում գնահատման վճարի 50 000 եվրո կատարումը Բանկին,

- վճարել յուրաքանչյուր տրանշի տոկոսները, հետվճարումները և այլ գանձումները եվրոյով, ցանկացած այլ վճարում կատարել Բանկի կողմից սահմանված արժույթով,

- կրել Պայմանագրի 5-րդ հոդվածի 5.04 գ) կետի համաձայն առաջացած վնասների, ծախսերի ու կորուստների հատուցման կապակցությամբ առաջացող պարտավորությունները,

- ապահովագրել Ծրագրի մաս կազմող բոլոր աշխատանքները և սեփականությունը՝ առաջնակարգ ապահովագրական ընկերությունների միջոցով,

- համաֆինանսավորել Պայմանագրի 9-րդ հոդվածի 9.01 և 9.02 կետերում սահմանված ցանկացած բնույթի պարտադիր վճարները,

- վճարել Բանկին Պայմանագրի 9-րդ հոդվածի 9.03 կետով նախատեսված դեպքերում առաջացող ծախսերը,

- ապահովել, որպեսզի Օժանդակողը Ծրագիրն իրականացնի համաձայն տեխնիկական նկարագրի, որը ժամանակ առ ժամանակ կարող է փոփոխվել Բանկի հաստատմամբ,

- ապահովել, որպեսզի Օժանդակողն առանց Բանկի գրավոր նախնական համաձայնության չօտարի իր բիզնեսի մի մասը կամ ամբողջը՝ անկախ այն հանգամանքից, թե դա կատարվում է կամավոր կամ ոչ կամավոր կերպով,

- երաշխավորել Բանկին Պայմանագրի 6-րդ հոդվածի 6.18 կետով սահմանված ընդհանուր երաշխիքները,

- անձամբ տրամադրել կամ ապահովել, որպեսզի Օժանդակողը Բանկին տրամադրի Պայմանագրի 8-րդ հոդվածով նախատեսված տեղեկատվությունը,

- վճարել բոլոր հարկերը, տուրքերը, վճարներն ու այլ ցանկացած բնույթի պարտադիր վճարներ՝ ներառյալ պետական տուրքը և գրանցման վճարը, որոնք ծագում են Պայմանագրի կատարումից:

4. ՀՀ սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ սույն Պայմանագիրը կոչված է առաջնահերթ ապահովելու ջրային տնտեսության համակարգում իրականացվող բարեփոխումների շարունակականությունը, պահպանելու և խորացնելու այդ ընթացքում արդեն իսկ ձեռք բերված արդյունքները, զգալիորեն բարելավելու ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների որակը և ծավալները, էականորեն ավելացնելու

բնակավայրերում խմելու ջրի մատակարարման տևողությունը, հնարավորինս նվազեցնելու ջրակորուստները, ապահովելու բնակչությանը խմելու ջրի՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխան մատակարարումը, նվազեցնելու ջրային պաշարների աղտոտվածության ներկա մակարդակը:

Միաժամանակ, նկատի ունենալով, որ տարբեր ոլորտներում իրականացվող ծրագրերում գնալով գերակշիռ մաս են կազմում վարկային կամ դրամաշնորհային միջոցները, ինչպես նաև հաշվի առնելով, որ համաձայն ՀՀ Սահմանադրության 77-րդ հոդվածի՝ ՀՀ Ազգային ժողովն է իրականացնում օտարերկրյա պետություններից և միջազգային կազմակերպություններից ստացվող փոխառությունների ու վարկերի օգտագործման նկատմամբ վերահսկողությունը, ՀՀ սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ անհրաժեշտ է.

ա/ բնակչության լայն զանգվածներին առնչվող յուրաքանչյուր վարկային ծրագիր համացանցի միջոցով մատչելի դարձնել հանրությանը՝ դրանց իրականացման նկատմամբ ապահովելով նաև հանրային վերահսկողություն,

բ/ վավերացման փուլում նախապես քննության առնել տվյալ ոլորտում արդեն իսկ իրականացված ու իրականացվող ծրագրերի արդյունավետությունն ու փոխառված միջոցների նպատակային օգտագործման վիճակը:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի առաջին և չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63 և 64-րդ հոդվածներով, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2012 թվականի օգոստոսի 7-ին ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև «Ջրային ոլորտի ծրագիր» /Հայաստանի փոքր համայնքների ջրային ծրագիր/ /Հայաստանի Հանրապետություն/ ֆինանսական պայմանագրում և դրան կից 2013թ. հունվարի 10-ին ստորագրված փոփոխություն թիվ 1 նամակ-համաձայնագրում ամրագրված

պարտավորությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Գ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

23 ապրիլի 2013 թվականի
ՍԴՈ-1083